

SLOVENSKI NAROD.

Izahaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanih se plačuje od petrostopne peti vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih olicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanih, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ricmanjsko cerkveno vprašanje.

XIV.

Dne 17. januarja 1902. je prejel ricmanjski župan in pooblaščenec Peter Hrščak odlok c. kr. namestništva v Trstu, s katerim je isto na ukaz c. kr. ministrstva za ukin bogočastje razveljavilo izstop Ricmanjev iz katoliške cerkve latinškega obreda, češ, da ni bil isti izstop radi nekih formalnosti pravilno izvršen. Sam c. kr. okrajni glavar koperski g. Schaffenhauer je dne 6. decembra 1900, kakor smo že omenili, pred zbranimi hišnim i gošpodarji ricmanjskimi in to v imenu istega c. kr. namestništva izjavil, da se je izstop izvršil pravilno po zakonu, a da c. kr. vlada smatra Ricmanje toliko časa za brezverce, dokler se isti ne predstavi svojemu novemu duhovnemu pastirju grško-katoliškega obreda.

V navedenem dekreту je bilo tudi izrečeno, da vlada ne priznava jurisdikcije križevskega škofa, ker je isti hravatskipodanik. Avzlic temu je trajala še nadalje ta jurisdikcija, dokler ni škof dr. Nagl, kakor smo že omenili, o novem letu 1903. ricmanjske cerkvene občine ukazal z bajonetirazgnati.

Na temelju teh dekretov so skušali sedaj c. kr. vlada, tržaški ordinarijat in dolinski župnik uvesti v Ricmanje prejšnje stanje. Začeli so boj na vsi črti. C. kr. okrajno glavarstvo je zahtevalo, da mu mora ricmanjski kaplan izrečeno

preko dolinskega župnika poslati poročni list Jakoba Kureta in Katarine H. Tržaški škofijski ordinarijat je preko dolinskega župnega urada izdal na ricmanjskega kaplana dr. Požarja ukaz, da mora poslušati dolinskega župnika, češ, da je to dolžan, kakor duhovnik tržaške škofije — a pristavl je, naj si je stvar glavde jurisdikcije nad Ricmanci kakor si budi. Dolinski župnik se je pa z vso resnostjo pripravljal, da pride v Ricmanje terjet svojo zaostalo plačo.

Na 3. postno nedeljo, dne 9. marca 1902. je postal tržaški kapitularni vikar prošt Petronij v Ricmanje svojega delegata v osebi tržaškega kanonika Martelanca. Na povabilo g. kanonika se nas je zbral precejšnje število gospodarjev v farovž, ker je kanonik izjavil, da namima nekaj važnega priobediti.

Gospod kanonik je hotel prečitati neko pismo g. kapitularnega vikarja prošta Petronija in to v italijanskem jeziku. Ko smo prisotni Ricmanci proti temu odločno in glasno protestirali, je izjavil g. kanonik, da Ricmanci moramo razumeti italijanski jezik, nakar je nastal nepopisan vrišč. G. kanonik se menda tega prizora še dobro spominja. Nato je pa ustmeno povedal, kar je pisal g. kapitularni vikar, to je, da je c. kr. vlada proglašila Ricmanje zopet za katolike latinskega obreda in kot taki, da spadajo pod dolinsko župnijo in da je njih pravi župnik g. Jožef Zupan,

ki je inštaliran na ves obseg stare dolinske fare, njega da morajo pripoznati in mu dajati plačo, kakor so jo dajali prejšnjim dolinskim župnikom, o kaki novi ricmanjski župniji naj niti ne sanjajo, ker vlada v tako ustanovitev ne privoli in noče imeti nobenih novih župnij.

Kar je g. kanonik Martelanc na tem shodu na svoja ušesa slišal, menda niti takó hitro pozabil ter je baje ovsem resnično in točno poročal g. proštu in c. kr. namestniku grofu Goessu in grofu Maranziju. A sam je menda spoznal, da so ga tedanji italijanski kandidati za tržaško škofijo poslali v Ricmanje na led!

Od tega dne se nista tržaški ordinarijat pod kapitularnim vikarjem Petronijem in c. kr. vlada več umeševala v ricmanjske cerkvene zadeve, čeravno jih je boda zlasti staroslovenska maša v Ricmanjih, in jurisdikcija križevskega škofa je trajala še vedno dalje.

Tudi dolinski župnik gosp. Zupan ni prišel še to pot v Ricmanje po svojo namišljeno plačo, ali — obupal tudi in.

Vojna na Daljnem Vzlotku.

Proti Kajpingu.

Po poročilih iz Londona, katera smo priobčili v soboto, so Japonci že zavzeli Kajping. Ta vest še dosedaj niti od ruske, niti od japonske uradne strani ni potrjena; sklepamo torej, da ne odgovarja resnici. V tem domnevaju nas zlasti še potruje uradno poročilo generala Saharova,

ki naglaša, da so Japontci šele v petek zjutraj jeli prodirati proti Kajpingu, da je torej skoro popolnoma izključeno, da bi bili že v soboto to mesto — po dolgotrajnem in ljutem boju, kakor se zatrjuje — zavzeli.

General Saharov poroča: V petek 8. julija po polnoči se je hotel neki sovražni oddelk, obstoječ iz dveh kompanij, priplaziti do naših predstraž v dolini reke Kantakhe; toda naše predstraže so ga opazile in ga prisilile, da se je umaknil. Ob osmih zjutraj 8. t. m. je jel sovražnik prodirati proti Kajpingu z vso svojo silo, obstoječ iz dveh pehotnih divizij in ene konjeniške brigade. Istočasno pa so Japonci prenehali prodirati v dolini Kantakhe. Naši vojci, ki so bili odpolani na rekonosciranje, so z vso gotovostjo dognali, da se nahaja glavna japonska armada pri Kancijapuci, dvanajst kilometrov severno-vzhodno od Kance in da obstoji iz najmanj poldruge divizije. Predstraže te armade že stoje pri Siandiavu in na gorskih prelazih Vidalin in Čipanlin. Tudi v bližini Vanciapuce in Dalinskega prelaza se nahajajo sovražni voji.

To vse se je godilo v petek 8. t. m., katerega dne še torej Japonci Kajpinga niti napadli niso. Ali je potem mogoče, da bi to mesto že v soboto dopoldne — in sicer kakor se pravi »po dolgotrajnem in ljutem boju« — zavzeli? To je vsekakor precej dvomljivo, dasi ni docela izključeno. Mogoče je namreč, da bi se bili Rusi iz taktičnih ozirov brez posebnega odpora umaknili iz Kajpinga. Sicer pa nam najbližja bodočnost pojasni, koliko je resnice na vesti o zavzetju Kajpinga.

Izpred Port Arturja.

General Žilinski je postal vojnemu ministru v Petrograd tale

uradni brzovaj. Po poročilih, došlih nam iz Port Arturja, so 2. t. m. ob 9. uri zvečer štiri japonske torpedovke poskusile vdreti v portarturško pristanišče. Eno teh torpedovkov so naše baterije potopile v bližini Zlate gore, drugo pa pri bateriji št. 22. Tretji torpedovki so naše baterije odbole vse dimnike, četrti pa se je posredilo uiti, ne da bi bila količaj poškodovana. Posadka je v najboljšem razpoloženju. Vsak dan se sovražni armadi spopadeta. Pred dvema tednom je ugrabil policijski nadzornik Tave 250 volov. V petek smo vjeli 50 japonskih strelecov.

Naše baterije na trdnjavi še niti enega strela niso izstrelile iz topov. Municipije imamo v izobilju.

Torpedovka »Pororčnik Burjakov« se je vrnila v Port Artur in smo jo pozdravili z gromovitim hura-klici.

»Berliner Tagblatt« pa se poroča iz Tokija, da je rusko portarturško brodovje zapustilo pristanišče in opremljeno s torpednimi mrežami in obdano od torpednih uničevalk odplulo na široko morje v smeri proti Hsiaupiatau.

Ta vest utegne biti resnična, ker je slična brzovaka došla tudi iz Liaojanga v Petrograd. Drugo poročilo, ki je došlo v Petrograd iz glavnega ruskega taborišča, pa pravi, da je bila pred Port Arturjem velika pomorska bitka. Admiral Togo je rusko eskadro, plovečo na morje, napadel z vsem svojim brodovjem, obstoječim iz 21 ladij. Navzlid veliki japonski premoči se je bitka, v kateri je bilo potopljenih več ladij, končala za Ruse zelo ugodno. Natančnejših podatkov še sedaj ni.

LISTEK.

Šolska razstava na c. kr. umeđno - obrtni strokovni šoli.

Največji naš obrtnošolski zavod je po starem običaju priredil po predelu treh let zopet tako obširno, vse delovanje zavoda ilustrirajoč izložbo, ki obsega toliko zanimivega dela, da je pač umestno, ako ji posvetimo nekoliko vrstic na posebnem mestu.

Umetno-obrtna strokovna šola ima štiri glavne oddelke: Šolo za obdelovanje lesa, šolo za umetno vezenje in čipkarstvo in dve javni risarski šoli, eno za moške, drugo za dame.

Vsi ti oddelki so na razstavi bogač zastopani. Na šoli za obdelovanje lesa ima mizarski oddelk glavno besedo. Par objektov reprezentuje še starejše slike, a drugo je moderno, z vsemi novejšimi pripomočki izvršeno. Tu opazujemo n. pr. na lično pisalno mizo iz brestovega lesa, damsko toaletno iz mahagonija in zanimivo spalno sobo iz mecesna, okrašeno z žganimi, polihromiranimi ornamenti. Male mizice, več okusnih

stojač in drug drobiž kaže, da je oddelk na višini časovne zahteve. Precizno delo se javlja povsod in priča o marljivosti in zmožnosti naše mladine. — Oddelek za strugarstvo je zastopan z mnogovrstnimi izdelki, pričenši pri skromnem krožniku in svečniku pa do celih miz in drugega orodja. Točnost v izvršitvi, umevanje in čuvanje lepih profilov je opažati pri vsakem predmetu. — Oddelek za rezbarstvo in kiparstvo je tako častno razstavljen in kaže s svojimi ornamentalnimi in figurinalnimi objekti, da je res napredoval in da zasluži priznanje v polni meri. Moderno polihromirani izdelki ti svedočijo, da se tudi nove iznajdbe v namakah — to velja istotako za mizarski in strugarski oddelk — povsem upoštevajo in spretno kultivirajo. Zelo bogat je oddelek za modeliranje, kjer se je delalo zvezdino po naravi. Predmeti iz gipsa in žgane ilovice so tako mnogovrstni in tako spretno dovršeno pogojeni, da je ta oddelek jasen dokaz, koliko se doseže s študijami po naravi, kako natura življa učitelja in učenca in kako rodi pri obeh ljubezen do produkcije in predmeta samega. — Pletarski oddelk razstavlja razno pohištvo orodje in druge pletarske izdelke — skrbno in slegurno zgrajene, lično barvane in do-

vršene. Ta oddelek je živ dokaz, kako se povzdigne pri nas pletarstvo, ta važna panoga narodnega gospodarstva in kako važno nalogo igra pri tem naš obrtni šolski zavod.

Oddelek za umetno vezenje in čipkarstvo kaže v prvi vrsti vse one tehnike, ki se uče na zavodu, pričenši pri skromnem križastem obodu in Holbeinovi tehniki, končavši pri finih kitajskih vezeninah, pri slikanju z iglo in z bogato zlato tehniko. Povsodi fine kompozicije, okusne barve in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje društvenih zastav, dvoje trakov za zastave itd.), a predmete je bilo treba oddati naročnikom in nihil bilo možno dobiti za razstavo nazaj. Umetno vezenje, ta starata kranjska umetnost, je zapustila stare forme in se giblje v moderni struti, ki je kakor nalašč ustvarjena za take fine in natančno delo. Večjih predmetov letos ne opazimo mnogo. Kakor se nam je poročalo, je bilo na šoli pač izdatno število večjih nalog izvršenih (n. pr. dvoje

Nova žrtev vladivostoške eskadre.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz Tokije, da se več dni že pogreša veliki japonski parnik »Seijemaru« in da je dognano, da so to ladjo potopile ali pa zajele ruske torpedovke vladivostoške eskadre v bližini otoka Jeso ali Hokajda.

Ruska pomožna križarka „Smolensk“.

Iz Port Saidja je došlo poročilo, da je v soboto tjakaj dospela že duga ruska ladja, ki je namenjena na Daljni Vztoček, — »Smolensk«. Ladja ima na krovu 230 mož posadke in se je v pristanišču preskrbeli s premogom. »Smolensk« je last ruske »prostovoljne mornarice«. Ladja je dolga 143 m, široka pa 18 metrov ter obsega 12.050 ton z 16.500 konjskimi silami. »Smolensk« je bil zgrajen l. 1901 in vozi 20 milij na uro.

Senzacionalna vest iz japon-skega taborišča.

Po poročilih iz Tokije je general Kuroki silno nevoljen, da se je imenoval general Ojama za vrhovnega poveljnika mandžurke armade. Kuroki je z gotovostjo računal, da bo on na to mesto imenovan. Zmagovalec ob reki Jalu se trdovratno upira oddati poveljstvo generalu Ojami. Navzlic ukazu od zgoraj še vedno po svoji volji dirigira svoje voje in vodi operacije, kakor da bi Ojama ne bil njegov vrhovni poveljnik.

To čudno postopanje generala Kurokija skušajo na Japonskem opravičiti s tem, da zatrjujejo, da je bolan na živcih. Če je to pravi vzrok, je jasno dvomljivo.

Preje so hoteli Rusiji sovražni listi ustvariti nesoglasje med Kuropatkinom in Aleksejem, sedaj pa je dejansko nastal razpor v japonskem taboru — med Ojamo in Kurokijem. To japanofile hudo boli in »Neue Fr. Presse« že radi tega pretaka grena solze.

Karafuto-Kajfuku-Domai-Kai.⁴

Na Japonskem se je ustanovilo društvo, ki se zove Karafuto-Kajfuku-Domai-Kai to je slovenski povedano društvo za pridobitev otoka Sahalina. To društvo so ustanovili japonski državni poslanci. Kakšen smotter ima to društvo, je razvidno iz razglasu, ki so ga objavili ustanovniki. Ta razglas ali manifest na narod se glasi: Severno od naše države leži velika zalednica, imenovana Sahalin. Ta otok je bil preje v naših rokah. Pod vladom Takugava je zavladal v deželi velik nered, kar je imelo posledico, da se je severnem delu otoka Sahalina naselilo mnogo Rusov. V letih 1848 do 1859 smo imeli radi tega otoka difference z Rusijo, poslali smo na otok mnogo novih uradnikov, a navzlic temu nismo mogli preprečiti, da bi si Rusi

ne utrdili svojega stališča na Sahalinu. L. 1875. so se Rusi popolnoma polstili tega otoka. Bila je velika škoda za nas, da tega nismo mogli preprečiti. Mi in naša zgodovina ne bodo tega nikdar pozabili. V tekoči vojni z Rusijo smo si prorili nadvladavo v Rumenem morju in trdno upamo, da premagamo Ruso tudi na kopnem. Po zmagonosni vojni bodo naše zahteve te: 1. Zakup Port Arturja; 2. otvoritev vse Mandžurije tujezem; 3. varstvo Koreje; 4. pravico do zgradbe železnice iz Vidzua v Inkov; 5. odstop Vladivostoka in vzhodnosibirskega Primorja; 6.) soposest sibirsko-mandžurske železnice; 7. primerna vojna odškodnina in 8. brezpogojna vrnitev otoka Sahalina. Vidi se torej, da so Japonci o svoji zmagi že popolnoma prepričani.

A tudi Rusi so docela prepričani, da si bodo končno izvojevali popolno zmago.

Za ta slučaj je »Novoje Vremja« sestavilo pogoje, katere bo stavila zmagovalna Rusija premagani Japonci. Ti pogoji so: 1. Primerna vojna odškodnina in kot jamstvo zato izročitev vseh vojnih ladij, ako bi pa teh Japonska več ne imela, bi pa morala v pokritje vojne odškodnine zastaviti vse svoje carinske dohodke; 2. odstop otokov Čušima in Okišima in 3. priznanje ruske nadvlade v Koreji in Mandžuriji. Kakor se vidi, so Rusiji v svojih zahtevah za slučaj zmage veliko skromnejši, kakor Japonci. No, nam se zdi, da bodo navzlie sedanjí japonski samozavesti Rusi tisti, ki bodo narekovali mirovne pogoje.

O političnem položaju.

Praga, 10. julija. Danes je imel posl. dr. Pacák v Kutnihori velik shod ter je razpravljal o političnem položaju. Obžaloval je razprtije v lastnih strankah v času, ko se češki narod od vseh strani najbolj zatira. Mlađešom se očita, da nimajo še nikakih pozitivnih uspehov iz svoje obstrukcije. Boj, ki ga češki poslanci sedaj bojujejo, zahteva potrpljenja ter so ne more izvojevati v par mesecih. Pri združitvi vseh strank in koaliciji s prijateljskimi narodi se da še mnogo doseči. Pri tem so skrbeli Mlađeši tudi za to, da se stranke, ki so Čehom sicer prijazne, a ne odobrujejo njihovega taktičnega postopanja, niso izgnale v nasprotni tabor. Tudi so sklenili koalicijo s Starčehi in agrarci, a agrarci so pozneje zopet izstopili, in sicer neopravičeno in nekorektno, baje zato, ker Mlađeši niso obstruirali volitev v delegacije. Tako početje pa bi bilo le smešno, ker je neuspešno. Nadalje je govornik priovedoval, da se je češkim poslancem pri sestanku državnega zbora iz neposredne vladne bližine reklo, da so osamljeni ter ne bodo našli zaveznikov. »Zahvalno moram poudarjati, da je »Slo-

vanska zvezak« postala naš prvi zaveznički. S poslanci v tem klubu smo sklenili pisemo pogodbo. Potem so se nam pridružili liberalni Slovenci, Hrvatje, Srbi, Malorusi in Italijani. Naše vrste so na ta način narasle na 130 mož. Tudi dogovori s Poljaki so imeli vsaj ta uspeh, da so odklanjali predloge, ki so merili na naše zatiranje ter se niso dali zvabiti v nemške mreže. V formalnem oziru so se vsi češki načrti posrečili. Ia v materialnem oziru? Pred veliko nodjo in po veliki noči smo obstruirali! Vse vladne predloge smo preprečili ter parlament ustavili. Storili smo isto, kar so storili Nemci pod Badenjem in Thunom. Čehi so vladli že trikrat popustili, pri investicijah, budgetu in davku na vozne liste. Tedaj je imela vlastna prilika, se spriznati s Čehi ter jim izpolnit zahteve. Sedaj pa vlastna takega premirja več ne dobi, zadnji shod vseh češko-moravskih državnih in deželnih poslancev je izdal parolo: proti sedanji vlasti in proti sedanemu vlastnemu sistemom je v boju vztrajati. Govornik je izjavil, da bodo češki poslanci v tem boju uporabljali tista sredstva, ki so vlastni vlasti najbolj škodujejo in češkim ljudskim interesom najbolj koristijo. Kot vzroke obstrukcije je navedel: 1. Ker je državna oblast nemški obstrukciji vse dovolila, a Čehom vse vzela. 2. Ker se vlastna napram Nemcem zavezala, da brez dovoljenja Nemcev ničesar ne storiti ter Čehom v ničemur ne ugodi. Sicer je dr. Körber hotel tako obveznost tajiti, a govornik se čudi, da more ministrski predsednik kajtak-kegazanikati, nedabiga polila rdečica. Saj se je pri neštevilnih posvetovanjih z njim in njegovimi tovariši opetovano izgovarjal: »temu ne bodo Nemci pritrdirili.« Nadalje je govorniku tudi reklo nemški poslanec, ki je z ministrskim predsednikom v temnih zvezah: »Körber nam je obljudil, da vam brez našega dovoljenja ničesar ne dovoli.« Govornik je izjavil, da Čehi niso nespravljivi, toda zahtevajo, kar jim gre. Zato so tudi za spravo z Nemci le na temelju pravičnosti. Položaj še ni tak, da bi bilo treba Slovanom obupavati. Glasovi iz Ogrske, Körberjevo potovanje v Galicijo, vse to dokazuje, da stališče ministrskega predsednika ni posebno trdno. »Tudi dr. Körber še lahko izkraví pri uporabi § 14.«

Zvišanje civilne liste na Ogrskem.

Budimpešta, 10. julija. V včerajšnji seji je državni zbor začel razpravljati o tej kočljivi točki. Že med čitanjem dotičnega poročila so se slišali neprestano ostri medklici, tako da je moral predsednik več poslancev ukoriti. Potem je utemelje-

val ministrski predsednik grof Tisza potrebo zvišanja civilne liste. Zatrjeval je, da ga ni moža, ki bi za svojo osebo manj potreboval, ki bi bil manj vdan razkošnosti kot cesar, dasi žrtvuje celo svoje življenje ljudskemu blagru. Posl. Olay: »Vladar naj bo Madžar, potem mu bomo prav radi dali, nemškemu pa ne!« Posl. Gabanyi: »Nobeden nadvojvoda ne zasluži apanaže, izvzeta sta le nadvojvoda Jožef in Jožef Avgust!« — Posl. Rákos je hudo ironizoval predloga. Rekel je, da je dovoljenje za prenos Rákoczyjevih ostankov izšlo le s tem namenom, da se ugredi pot zvišanju civilne liste. Konštatoval je, da ima naš cesar za ruskim carjem najvišjo civilno listo. Ako se hoče predlogo opraviti s splošno draginjo, je tudi to nesmisel. Kje je nastala draginja? Na Dunaju? To nas potem nič ne briga. V Budimpešti? Potem ne more vplivati na zdrževanje dvora, ker kralja skoraj nikoli ni v Budimpešti. Predlagal je končno, naj se povišanje dovoli le tedaj, ako se ustanovi samostojni ogrski dvor ter tako bo kralj pol leta stoloval v Budimpešti. — Posl. grof Apponyi je izjavil, da sicer ni brezpogočno proti povišanju civilne liste, ker zdrževanje dvora ne pomeni osebnih izdatkov vladarja, temuč je to le naprava za povzdrogo modi in ugleda v državi. Toda batí se je, da se ogrska kraljeva čast vsled skupnosti osebe stopi v avstrijsko cesarsko čast. Ako se govorovi o dvoru, misli se vedno na cesarski dvor, sedež cesarja, kateremu je Ogrska podrejena provincija. Govornik je proti temu, da bi se v Budimpešti moral razviti družabno življenje zato, da bi privabili člane vladarske hiše k prebivanju. Ako v Budimpešti ni življenje tako sijajno kakor v drugih evropskih prestolnicah, izvira iz tega, ker je pravzaprav le provincialno mesto, čemur bi se dalo odpomoči le na ta način, da bi kralj in člani vladarske rodbine ne smatrali Budimpešte za izletišče, temuč za samostojno prestolnico. Stalni stik kralja z narodom ni nikaka milost, temuč narodova pravica in kraljeva korist. Ker pa je kralj večino časa izven dežele, izpostavljen je on in prestolonaslednik vplivom, ki Madžarom niso prijazni. — Govorniku je odgovarjal ministrski predsednik, nakar se je debata prekinila. Po dvakratnem glasovanju je bil končno sprejet predlog grofa Tisze za podaljšanje seje za eno uro.

Iz Srbije.

Belgrad, 10. julija. V torek obhajajo Srbi praznik sv. Petra in Pavla kot kraljev god. Prvak v inozemskem diplomatičnem zboru, avstro-ogrski poslanik dr. Dumba, bo pri tej priliki imel nagovor na kralja.

Položaj v Macedoniji.

Solun, 9. julija. Vazilij Hristomanov, provzročitelj dinamitnega atentata na konvencionalni vlak, je bil včeraj tukaj obezen.

Sofija, 10. julija. Urednik »Bolgarskega dnevnika« je imel z Borisom Sarafovom daljši razgovor. Sarafov je izjavil: »Evropa se bo kmalu prepričala, da hvalejene reforme praktično niso nič vredne. Da se reši naše vprašanje, ne zadostujejo takšna navidezna sredstva, temuč bo treba najmanj 100 milijonov, da se povzdigne prebivalstvo, ki so je uničili turški vojaki. Prava ironija je, da daje turška vlada begunom 15 fr. mesечно in 150 fr. za zgradbo razdajnih in porušenih hiš Evropi naj nam da avtonomno vlado, in preskrbeli si bomo sredstva, da zabranimo vhod bedi. Nadalje je povedal, da Macedonci zelo mrze turško bolgarski dogovor, pač pa si obetajo koristi iz srbsko bolgarskega zbljevanja.«

»Triglav«, »Omladini«.

Težavno in nevhaležno je borjenje z nasprotnikom, ki se je že a priori postavil na stališče popolne negacije. Še težja pa je naloga nastopati proti onemu, ki ne zavira same dejstva, temuč ki se poda naravnost na polje notorične nerescence. Kajti pod takimi pogoji je vsaka častna akademška polemika nemogoča, vrhatega pa je tako zavrsno vzdrževati se pri označenju takega početja temu primerne kakovosti v izrazih. Vendar se hočemo, kolikor možno, v odgovoru na nepotrebno zavavljanje »Omladine«, ki skuša prej vse oblatiti, kakor omladiti, brzdati.

Miroljubnost narodno-radikalnih akademikov in njihovo delovanje v znanstvenem klubu »Triglav« smo že označili v svojem odgovoru na njihovo izjavo. Kar pa se očita sedanjemu odboru akad. tehni. društva »Triglav«, presega že vse meje dojstnosti, to more izliti v pero obžalovanja vredna nevednost vsled nepoznavanja razmer, ali pa zakrnjena zlobnost. Menja smo, da je bilo za »omladinskega« dopisuna merodajno zadnje, kar že samo ob sebi dovolj označuje vrednost vsebine dotičnega članka, ker si ne moremo misliti, da bi akademik govoril in pisal o starih, o katerih ni poučen. Zlobnost slika sedanjem odboru »Triglav« in sedanje Triglavane kot krvolocene, ki hlepe po krvi; kajti ne dvomimo, da je očetu omenjenega pamfleta, polnega smradu, premišljenega natolcevja, dobro znano, da so ravno osebe, ki so v sedanjem odboru preprečile marsikatero menzuro. Sicer pa vprašamo, na kateri strani (ali ne na narodno radikalni?) pa je krivda, da se častna afera, ki mimogrede omenjeno, ni v nobeni zvezi s »Triglavom« in ki jo ima dopisnik v mislih, ni rešila mirnim potem? Da pa bi se v društvu »Triglav« merilo delovanje po zlomljencih sabljah, to dosega že vrhunec natolceanja. Ponavljamo še enkrat, da društvo »Triglav« ne stoji in ne sme stati na izključno sabljaškem stališču, da nikogar ne sili k sabljanju, da pa dovoljuje svo-

— To ni moja stvar, je jazno odgovoril Anton Magajna, ki je čutil, da je prijor vso zadevo zasukal tako, da iz nje ne bo ničesar in da pater Celestin uteče kazni. Vi ste me klicali, naj Vam povem, kaj se je zgodilo, in to sem storil. Drugo me nič ne briga tem manj, ker mene nočete priznati za pričo.

Opat se pa s temi besedami ni zadovoljil. Vedel je, da s svojimi šestimi stražarji ni kos veliki množici, zbrani pred samostanskimi vrati. Če ljudstva na kak poseben način ne pomiri, da se izlepa razide, pride do boja. Množica zavzame samostan in pobije ne le patra Celestina, nego lahko še več drugih menihov.

— Dovolite, milostni gospod prijor, je zopet povzel Anton Magajna, da s svojima spremišljalecem odide. Tu smo, kakor vidim, že opravili in sicer slabopravili, kakor vedno, kadar kmet toži duhovnika.

Prijoru je bilo jasno, da Magajne za nobeno ceno ne sme pustiti iz samostana, dokler ni ljudstva pomiril, sicer je vse izgubljeno.

— Anton Magajna, kako mi morete očitati tako pristranstvo. Bog mi je priča, da ne iščem drugega nego resnice. Zato potrpite še malo. Če je pate

toliko uspeha, da so menihi zopet stopili nekoliko v ozadje. Ali utihnili niso in zdaj tudi ni bilo več sledu njihovi prejšnji prijaznosti. Ko bi bil prijor mignil le z očmi, zagnali bi se bili na Magajno in ga pobili.

Toda prijor niti mislil ni na tako nasilstvo, tem manj, ker je pred samostanom zbrana množica postala zopet nemirna. Že so bili ljudje v skrbeh za Magajno in njegova spremišljalec in so vsled tega začeli glasneje kričati in razbijati ob samostanska vrata. Notri v veliko dvorano se je slišalo to kričanje in razbijanje ob vrata, kaka tudi grožnje stražarjev, da ustrelje, če se ljudje ne umaknejo čez cesto. Prijor je z okna videl, kako močna je bila samostan oblegajoča množica, videl je pa tudi, da se je množici pridružila dama, ki je bila prijezdila po cesti z Vrhnike in zdaj grozeče dvigala svoj bič proti samostanu.

— Gospa Regina, je siknil prijor, ko je zagledal jahalko.

A zdaj ni bilo časa gledati množice. S temnim obrazom se je obrnil prijor k Magajni in k patru Celestingu. Videlo se mu je na licu, da je celo v teh burnih trenotkih ohranil svojo preudarnost in da je vedel, kako si pomaga iz te velike stiske.

— Mir! Stopite vsi na stran, je zapovedal prijor s tako rezkim glasom, da so ga takoj vsi slušali. Potem je stopil sredi dvorane. Njegova razburjenost se je bila polegla že tako, da je imel samega sebe popolnoma v oblasti in je vedel, da ne izreče nobene napake besede.

— Slišali ste vsi, česa je Anton Magajna, svobodni kmet na Verdu, obdelil patra Celestina in slišali ste tudi, kako odločno in ogroženo odbija pater Celesting to obdelitev. Glavne priče, ki bi edina mogla povedati resnico, pa ni tu. Trditev stoji torej proti trditvi. Vem, da je Anton Magajna poten mož, in da namenoma ne dela patru Celestingu krivice, ravno tako vem, da je patru Celestingu vnet in odkritoščen služabnik božji in nezmožen, da bi govoril resnico.

— Ali, uvažavati je še nekaj, je nadaljeval prijor. Pred samostanom stoji velika množica, ki misli, da je patru Celestingu kriv. Z orožjem bi bilo sicer te ljudi lahko razgnati, ali jaz nečem seči po tem sredstvu. Mi nismo poslani, prelivat kri ne oznanjevati besedo božjo. Ljudstvo je zapeljano in naščiano.

Da, Anton Magajna, zapeljano in naščiano je ljudstvo, in nečakati sodbe poklicane cerkvene in posvetne gospiske, nego hoče takoj kaznen. To pa bi bila vnebovpijoča krivica. Dokler ni krije ne more biti sodbe. In zato vprašam Vas, Anton Magajna: Kako mislite pomiriti to nahajskano ljudstvo?

— To ni moja stvar, je jazno odgovoril Anton Magajna, ki je čutil, da je prijor vso zadevo zasukal tako, da iz nje ne bo ničesar in da pater Celestingu uteče kazni. Vi ste me klicali, naj Vam povem, kaj se je zgodilo, in to sem stor

jim članom, da se vadijo v orožju, kar se bo po izjavah nekaterih nam nasprotnih narodno-radikalnih akademikov go-dilo tudi v snujočem se društvu.

Kar se tiče »liberalne strasti« naj bi gospodje to ohradili že poprej v svojih vratih z radikalnim posej danjem po mrzlem kamenju, da bi ne bilo človeka strab, ko je zagledal pri zborovanjih njihove po strasti raztegnjene obaze. Po svojem geslu in po svojih tradicijah imajo v »Triglavu« zavetišče vsi akademiki naprednega mišljenja vseh nijans. Z ogorčenjem završa kot perfidno neresnico sedanjem odbor predbacivanje, da je popustil »Triglavovo« načelo.

Z ozirom na »plašč usmiljenja«, s katerim se pokrivajo sredstva, ki jih je rabila večina v »Triglavu« pri diziiranju takozvanih narodno-radikalnih akademikov in ki so nemara spravila ves slovenski narod v nevernost, pravimo; nikar ne sliksje hudiča na steno! Deča se z volkovimi straši, ne pa akademiki!

»Omladinici in njemu dopisniku pa klidemo v spomin besede: »Govoriti (pisati) vedoma neresnico je nečastno agitačno sredstvo«, besede, ki jih beremo v zadnji številki »Omladine«, stran 63. Saj menda vendar ne soglaša z izrekom: »Quod licet Jovi, non licet bovi.«

Za odbor:

Cand. phil. **Janko Masten**,
t. č. predsednik.
Iur. **M. Kranjc**,
t. č. tajnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. julija

Osebne vesti. Evidenčni eleve g. Vinko Bobek je imenovan evidenčnim geometrom. — Davčni kontrolor g. Ignacij Kline je imenovan davčarkom v Črnomlju, davčni pristav g. Albert Roos kontrolorjem v Senožečah, začasni pristav g. Karol Brüfach pa stalnim davčnim pristavom v Radovljici. — Aspirant v Podnartu g. Ivan Varl je imenovan asistentom državnih železnic.

Nagl — slovenski škof. V »Slovencu« smo čitali, da so po slali z Brezja »mladenički« brzojavne pozdrave slovenskim škofovom. Med temi slovenskimi škofi je tudi — čuje in strmite! — tržaški škof Nagl. Ta turško kruti zatiral Ricmanjcev, ta hlapec Slovanom skrajno sovražnega sistema, preganjalec slovenštine iz cerkev, ta mož je Nemec po rodu in po mišljenju in ne zna nobene besede slovenski. In tega moža štejejo klerikaci med slovenske škofe, ter ga slovesno pozdravljajo in mu sporočajo svojo vdanost!

Zastonj vsaka molitev. Papež Pij X. je ukazal svojim vernikom moliti za »novo mašnike«, da bi bili pravi dušni pastirji. Ta ukaz se mora vernikom naznaniti z lece. In res je neki župnik na Kranjskem prijavil ta papežev ukaz z jako primerno opazko. Rekel je ta župnik:

Celestin kriv, ga poženem na mestu iz samostana naj potem ljudstvo stori žnjim, kar hoče.

— Če meni ne verjamete, se mu krivda ne more dokazati, ker Ciganka je že kdovkje, je zaupno odgovoril Magajna. Sploh je pa krivda patra Celestina že dognana.

— Ne, Anton Magajna, je dejal prijor. Krivda še ni dokazana ali čez nekaj časa bomo vsi vedeli, pri čem da smo. In obrnivši se k menihom, je prijor velel: Pojdite vsi z manoj na dvorišče, pater Avguštin pa naj prinese Najsvetješje.

Na samostanskem dvorišču je postavil pater Avguštin na malo mizo Najsvetješje in pričkal dve sveči, potem pa je prijor ukazal stražarjem, naj odpro vrata a naj se postavijo pred vrata ter takoj ustrelje, če bi kdo poskusil stopiti na dvorišče.

Stražarji so to čez zid naznani lijudstvu in potem odprli vrata. Menihe je preletel mraz, ko so videli množico oboroženo s palicami, s poleni in tudi s sekirami. Bilo je več sto ljudi iz vse okolice, med njimi pa se je nemirno gibalo isker sivec, na katerem je sedela gospa Regina Završanová, soproga »vrhniškega Pilata«, kakor so imenovali trškega sodnika.

(Dalje prih.)

»Molimo, da bi bili res pravi Kristusovi nasledniki in ne politikarji, kar so danes večinoma in se v vsakem rečniku, bodi ta še tako posvetnega značaja«. Dotični župnik, bela vranca, ima prav, samo bojimo se, da bo vsaka molitev zastonj, saj je prvi in glavni poklic naše duhovščine politika, kupčija in zdražbe.

Koblar kot »bandaführer«. Mladeničkega shoda na Brezjah se je udeležil tudi mladenič Kotblar. Tako je bil vesel, da se je z veliko marelo v rokah postavil pred kranjsko meščansko godbo in marškal pred njo kakor »bandaführer«. Škoda, da ni tega prizora ovekovedil kak fotograf.

Na državni cesti obstrelen je bil v petek, 8. t. m. na večer v Št. Vidu nad Ljubljano mizar Janez Švajgar iz Dvora, ko je šel iz tovarne od dela domov. Krogljica je pripeljala v smeri od škofovih zavodov v Št. Vidu in mu obtičala na desni strani v rebru. Značilno je, da reveda delavec in hotel peljati in nobeden šentvidski mogotec v bolnico, češ, »saj to ni nič«. Znano je, da v Št. Vidu radi prikrivajo lumparije, kar bodo skušli gotovo tudi sedaj, ker je te ne-sreče kriv najbrž kak uslužbenec pri škofovih zavodih. Bo pa morda sklenil slavni občinski odbor, da reveda delavec ni bil obstrelen, temveč samo tako s figo dregnjen, da je palcev noht postal v rani?

Velika vsesokolska ljudska veselica. Na vrtu »Narodnega doma« je že par tednov večer za večerom nenavadno živahno. Na raznih prostorih vrta so pomaknjene skupaj dolge mize, za njimi pa sedi velika družba tam in gospodov, ki vneto razpravlja, debatujejo in ugibajo, kaj vse naj bi se pripravilo in priredilo, da se obnese drugi vsesokolski zlet v Ljubljani dne 16. in 17. julija čim najsijsajnejše in v popolno zadovoljstvo mnogobrojnih slovenskih gostov s Češke, Moravskega, iz Gališke, Nižje Avstrijske, iz daljne Amerike, iz Hrvatske, iz vseh slovenskih dežel ter iz raznih drugih krajev. Med tem, ko se postavljajo na dirkališču, kjer bo javna telovadba, velikanke tribune ter se odmerjajo na travnikih pod Tivolijem prostori za elegantne paviljone, med katerimi se bo vršila ljudska veselica, skribi razširjeni veselični odbor, da bode spored veselne zabave kolikor možno najraznovrstnejši in najzabavnejši. Tako se je dodatno sklenilo, da se postavita na veseličnem prostoru dve odpri leseni plesiči; godbeni del spreda bodo izvajale ljubljanska društva, novomeška mestna in ljudska godčevska godba ter mnogobrojna zveza tamburaških zborov; pevski del spreda bodo izvrsavala društva »Slavec«, »Ljubljana«, »Merkur« in Žirovnikov zbor iz Št. Vida nad Ljubljano. Za zabavo mladine pa se je poskrbelo s tem, da se je naročil krasen vrtljak. Da bo imela ta veselica, kakršne še ni videla Ljubljana, še narodnejše lice, se bodo pekli nad plapolajočimi ognji celijanci, katerih je naročenih nič manj kot — 20!

Pozdrav Sokolov na Vidmu ob Savi bo sijajna manifestacija. Pri vsakem sokolskem vltaku streljali bodo kmetski fantje. Postavil so bode slavolok in visok mlsaj. Na postaji bo igral tamburaški zbor kmetskih fantov. Gosišno društvo bo izkazovalo bratom Slovanom časti. Videmške gospice bodo pod vodstvom mil. gospoda Dolšakove in Omahnove obsipavale Sokole s cvejem. Kraj bo v zastavah.

Dobitki za ljudsko veselicu pri sokolski slavnosti v nedeljo je zadnji čas oddati v sredo pri blagajniku »Sokola«, g. Skaletu, ali pa v trafiki g. Šešarka.

Občni zbor »Glasbene Matice« se je vršil v soboto zvečer v društvenih prostorih pri zelo pičli udeležbi. Konstatujoc sklepnost je predsednik g. rač. svetnik Ant. Svetek. Odborniki so se volili z listki. V odbor so bili izvoljeni ti-le gospodje: Fran Andoljšek, dr. Gojmir Krek, Pavel Lozar, Fr. Milčinski, dr. Jos. Oblak, dr. Iv. Orel, Ant. Petrovčič, Ant. Reich, dr. Vlad. Ravnhar, dr. Vlad. Rudež, Anton Štrito, dr. Ivan Rupnik in Alb. Sič. Po končanih volitvah je g. predsednik zaključil občni zbor.

Slavnostni koncert »Glasbene Matice«. Ker slavno ljubljansko občinstvo zaradi malega prostora v dvorani »Narodnega doma« in množine nam dragih slovenskih gostov, ki pridejo o priliku vsesokolske slavnosti v Ljubljano in posetijo koncert, ne bo moglo prisostvovati slavnostnemu koncertu v soboto, dne 16. julija, in da se vstrelje mnogim željam domačega občinstva, vrši se v četrtek, dne 14. julija zvečer ob 8. uri v veliki dvorani »Narodnega

doma« **javna glavna skušnja** proti slednji vstopnini: Sedeži po 2 kroni brez razločka v prostoru, stojšča po 1 K, za dijake po 40 h. Vstopnice se dobivajo v trgovini g. J. Lozaria na Mestnem trgu in na večer glavna skušnja pri blagajni.

Pevski zbor »Glasbene Matice« ima prihodnjo skupno pevsko vajo v torek v večer ob osmih, toda ne več v »Mestnem domu«, ampak v »Narodnem domu«. Vsi častiti člani pevskega zborja se nujno prisojijo, da pridejo počnoščevalno. V četrtek bo že javna glavna skušnja.

Poziv vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, ki nam je pred nekakimi 14 dnevi v pretresljivih besedah slike žalostno gmočno stanje naše prekoristne družbe — je našel v krogu članic ženske podružnice v Kranju, kakor tudi izven tega — da, v vsaki rodoljubni hiši kranjskega mesta — vnet odziv. V zavesti, da se nahaja v predalih, skrinjah in omarah naših staroslovenskih hiš marsikak morebiti že nerabljen, morebiti napol pozabiljen komed — častitljiv spomin umetljnosti trudaljubivih rok naših prababice — kakor tudi umetni, ukusni; moderni izdelki naših gospod in gospodičin, sklenil je odbor tukajšnje ženske podružnice v svoji seji, dne 24. junija t. l. prirediti družbi v korist razstava ročnih del — in sicer se otvoriti razstava dne 14. junija t. l. v II. nadstropju ljudsko-šolskega poslopja. Vstopnina 40 h za osebo, 20 h za šolsko mladino. Z ozirom na blagin namen prireditve se bodo preplačila na hvaležnje sprejemala.

Za kolesarje. V ponедeljek po sokolskem zletu namerava večja družba kolesarjev in kolesarjev poleteti iz Ljubljane v Postojno. V to svrhu je v četrtek zvečer razgovor v Hafnerjevi pivovarni, kamor se vabijo dame in gospodje, ki bi se izletu udeležili.

Slovenski abiturijentje ob teh gimnazij in realke se vabijo k zabavnemu sestanku, ki se vrši v sredo 13. t. m. ob 8. uri v dvorani Puntigamske pivnice. Na sporednu je: tamburjanje, petje šaljiva pošta in ples. Natančnejši spored sledi.

II. zlet šišenskega »Sokola« se je izvršil včeraj strogo po dolečnem sporedu. Ob 4. uri stope je 18 »Sokola« v društveni opravi proti Št. Vidu, izvršuje spoma redovne vaje. V Št. Vidu pozdravil je g. Žirovnik sosedje in vrle članice Žirovnikovega zbara so pripenjalo mladeničem šopke. Nazadnje vstavljal se je »Sokol« pri Pavšiču v Zgornji Šiški in pozdravil tudi svojega ustanovnika gospoda Jakoba Matjana.

Z Bledu se nam poroča, da bo tamkaj v soboto, dne 6. avgusta, in naslednje dni četrtek mednarodno lawn-tennis tekmovanje. Oglasiti se je do 2. avgusta pri g. baronu Zoisu v Radovljici ali pri g. Otonu Wölfinglu na Bledu.

Lovska sreča. V lovišču gosp. Fr. Petriča v Starem trgu je gosp. Stüdl, češki rodoljub iz Prage, dne 8. t. m. ubil velicega medveda.

Odlikovan slovenski umetnik. Na dunajski akademiji vpodobljajoči umetnosti je dobil častno nagrado tudi Jos. Ajler iz Lastomerjev v ljutomerskem okraju. Tudi ostala dva odlikovana Štajerci Karol Stemolač in Karol Podošlak sta slovenske krví akoravno vpisana zagraška Nemca.

Izpred sodišča. Kazenske obravnavne pri tukajšnjem dolečnem sodišču: 1) Marija Maček, kajžarica v Spodnjih Gameljnah, je o priliku, ko je prišla k posestnikovi ženi Jožani Žagar varovati, pustila svojega 3½ let starega sinčka Martina brez nadzorstva letati okoli. Ker teče potok Gameljščica le nekaj korakov od Žagarjeve hiše, je zašel deček v vodo in utonil. Obdoženka je bila zaradi zanemarjenja svoje materinske dolnosti obsojena na 5 dni strogega zapora z 1 postom. — 2.) Rajko Potuček, dimnikarski pomočnik in Blaž Markun, državljarski pomočnik, sta v noči na 14. rožnika t. l. v Kranju iz budobje razbila pri hiši gostilnici Ježefa Goloba veteranske in napravila 2 kameni. Potuček je zelen, ker so ga orožniki zaradi neopravilne nošnje vojaške oblike tisti dan stavili na odgovor, da je šel v družbi Markuna pred orožniško vojašnico, kjer sta proti oknu zagnala 2 kamne; eden je padel v sobo, v kateri je spala kuharica. Tisti večer je pa izmaknil Markun v Potučkovi gostilni spredmu Francetu Mraku nekaj čez 8 K gotovine, s katerim denarjem sta potem s Potučkom po raznih krčmah popivala. Potuček je isto noč tudi pokračel peku Konradu Čadežu za 1 K še surovih žemelj. Sodišče je obsodilo Potučka na 10, Markuna pa na 8 mesecev težke, s

postom in trdim ležiščem postrene ječe. — 3) Marija Bezeh, dekla v Martinhribu je ponoči 13. velika travna vzela svojemu striou Antonu Petrovčiju, pri katerem je služila, iz telovnikovega žepa listnico z 8 bankovci po 20 kron. Da bi pa prav vsak sum odvrnila od sebe, je odprla okno od sobe, izruvala kambico pri oknu, da bi se mislilo, da se je vlož izvršil od zunaj. Pred preiskovalnim sodnikom je pa krivo izpovedala, da jo je ponoči zbulil sumljiv čum, na kar je iz postelje vstala in šla gledat k oknu in ga našla odprtga; da je videla pred hišo Barbaro Mivšek s telovnikom in jopičem v rokah ter da je nekaj iz telovnika vzela in k sebi vtaknila; izmisliła si je nadalje, da je drugi dan prišla Barbara Mivšek k njej, da je priznala, da je nekaj denarja vzela, ter jo prosila, da naj o tem molči, ker bo denar po pošti vrnila, končno, da je prišla imenovana še enkrat k njej, ter ji pokazala ukrazeni denar, zavit v cujne, katerega je potem skrila v žaganju v podstrešni kuhinjci. Obdolženka, katera je bila že zaradi detomora in tudi že enkrat zaradi obrekanja kaznovana, je bila obsojena na 18 mesecev težke, s postom in trdim ležiščem postrene ječe.

V proslavo 400letnice ljubljanskega županstva. V povzdigo te slavnosti priredi društva v pondeljek na predvečer zopetnega zapriseženja sedanega župana gosp. Ivana Hribarja istemu podoknico, — ter se po končanem vsporedu vrne po slednjih potih: Turjaški trg, Breg, Sv. Jakoba trg, Magistrat.

Poškušen beg. Prisiljenca Luka Krillenberger in Leopold Kalda sta se bila danes dopoldne na veličala prisilne delavnice. Popihala sta jo od stavbe »Avstro-Ogrske banke« in tekla po Ščenburgovih ulicah v Gradišče. Tu sta ju pa že dohitela pažnik in policjski stražnik ter ju odvedla — ne k stavbi — ampak v bluknjo.

Delavško gibanje. V soboto so se z južnega kolodvora odpeljali v Ameriko 4 Slovenci in 5 Hrvatov, nazaj pa se je pripeljalo 8 Hrvatov. — V Hrušico se je odpeljalo 13 Hrvatov. — Včeraj sta šla v Ameriko 2 Slovence, nazaj pa je prišlo 10 Hrvatov in 6 Slovencev. — 15 Hrvatov se je odpeljalo iz Hrušice v Zagreb, 17 pa na Reko.

Našli so danes na Dunajski cesti, kjer polsgajo plinove cevi, celo cloveško okostje.

Najnovejše novice. — Velikomestna mladina. Na Dunaju so našli blizu pokopališča zastrupljena 13letno Otilijo Metz in njenega 7letnega brata. Deklica bi moralna prinesi materi iz bolniške blagajne 6 K. Denar pa je zapravila s svojim bratem, kupila sta si tudi žganja, končno pa je dala bratu piti lugu ter ga je tudi sama pila. Prepeljali so ju težko ranjena v bolnišnico.

Bratomor. V Budapešti je vstrelil v prepriču bivši orožnički častnik Rudolf Hiber, sin finančnega svetnika, svojega 17letnega brata.

Predržen rop. V Schlettstadtu v Alzacji si je neki tuječ, ki se je podpisal Anton Richard, najel sobo ter si oddal na pošti manjši znesek po nakaznici na svoje ime. Ko mu je pismeno denar prinesel, ga je napadel in zaklal, s poštno torbo, ki je bila polna denarja pa zbežal.

— Na smrt obsojen je bil v soboto v Brnu 28letni kovački pomočnik Fr. Šimkovič, ki je s sekiro ubil ženo svojega mojstra in njeni 5letno hčer.

Nadvojvodinja — gimnazialka. Nadvojvodinja Elizabeta Frančiška, hči nadvojvodinje Valerije in nečakinja cesarjeva, je napravila kot zasebna učenka izpit čez I. gim

Rim 11. julija. „Patria“ javlja, da vohunska afera kapitana Ercole-lesija zadobiva čedalje hujši značaj. Izkazalo se je, da se je Ercole-lesi že več let bavil z izdajanjem vojaških tajnosti in da je bilo še več drugih oficirjev ž njim v sporazumljenu.

Pariz 11. julija. Listi poročajo, da je ruski ministrski svet se bavil z vprašanjem, če se naj Tolstega eksilira v Sibirijo zaradi poziva, naj se vojaki puntaujo. Ministrski svet se ni mogel zediniti in je vsled tega prepustil carju odločitev.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 11. julija. Vsled večdnevnega deževja je Ljajang deloma preplavljen. Razne ceste so popolnoma pod vodo. Vzlic temu, da so Japonci že jako blizu, so Kitajci še povsem mirni.

London 11. julija. Iz Tokio se poroča: V petek med viharjem so torpedovke admirala Togo naskočile križarko „Askold“. Izid boja še ni znan.

Berlin 11. julija. „National-Zeitung“ poroča, da delajo Japonci priprave, da bi po zavzetju Port Arturja lahko takoj začeli oblegati Vladivostok.

London 11. julija. Japonci niso zavzeli samo mesta Kajču, nego tudi zasedli vse gore okrog mesta, tako da dominirajo po celem okolišu.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kursi dunaj. borze 9. julija 1904.

Naložbeni papirji.	Dunaj	Blago
42% majeva renta . . .	99.60	99.70
42% srebrna renta . . .	99.45	99.65
4% avstr. kronška renta . . .	99.35	99.55
4% zlata . . .	118.60	118.80
4% ogrska kronška . . .	97.15	97.35
4% zlata . . .	118.50	118.70
4% posojilo dežele Kranske . . .	100—	100.75
4% posojilo mesta Šibenik . . .	100.25	101.25
4% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	100—	100—
4% češka dež. banka k. o. . .	100.65	101.65
4% zl. pismag. d. hip. b. . .	99.60	99.90
4% pest. kom. k. o. z . . .	101.70	102.15
10% pr. . .	106.40	107.40
44% zast. pisma Innerst. hr. . .	101—	102—
4% dež. hr. . .	100.50	101—
4% z. p. ogr. hip. ban. . .	100—	101—
4% ob. ogr. lokalnih žel. leznic d. dr. . .	100—	101—
4% ob. češke ind. banke . . .	99.75	100—
4% prior. Trst-Poreč žel. . .	98.50	—
4% prior. dol. žel. . .	99—	100—
3% juž. žel. kup. 1/1/ . . .	303.25	308.25
4% avst. pos. za žel. p. o. . .	101.25	101.70
Srečke.	—	—
Brečke od l. 1854 . . .	—	—
" " 1860/1 . . .	181.25	183.25
" " 1864 . . .	256—	261—
" tiskske . . .	161—	163—
" zem. kred. I. emisije . . .	298—	308—
" II. . .	290—	298.50
" ogr. hip. banke . . .	268—	276.50
" srbske à frs. 100—	90—	93.50
" turške . . .	128.10	129.10
Basilika srečke . . .	20.90	21.90
Kreditne . . .	462—	472—
Imoske . . .	78—	82.60
Krakovske . . .	78—	81.80
Ljubljanske . . .	66—	70—
Avt. rud. križa . . .	53.25	55.25
Ogr. . .	29—	30—
Rudolfove . . .	68—	72—
Salcburske . . .	75—	79.60
Dunajske kom. . .	507—	518—
Defice.	—	—
Jažne železnice . . .	80.65	81.65
Državne železnice . . .	636.25	637.25
Avt. ogrske bančne delnicu . . .	1616—	1626—
Avt. kreditne banke . . .	640—	641—
Ogrske . . .	748—	749—
Zivnostenske . . .	249—	250—
Premogok v Mostu (Brüx) . . .	605—	610—
Alpinske montane . . .	428.75	4.9.75
Praške žel. in dr. . .	219.00	220.00
Rima-Murányi . . .	491.50	492.50
Triboljske prem. družbe . . .	304—	306—
Avt. orožne tov. družbe . . .	491—	495—
Ceske sladkorne družbe . . .	164.50	156.50
Valute.	—	—
C. kr. cekin . . .	11.32	11.37
20 franki . . .	19.01	19.03
20 marke . . .	23.46	23.54
Sovereigns . . .	23.90	23.98
Marke . . .	117.32	117.52
Laški bankovci . . .	94.95	95.15
Rublji . . .	263—	254—
Dolarji . . .	4.84	5—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 11. julija 1904.

Termin.

Psenica za oktober . . . 50 kg K 9.22
Rž . . . oktober 1904 . . . 50 " 6.85
Koruza . . . avgust . . . 50 " 5.53
maj . . . 50 " 5.87
Oves . . . oktober . . . 50 " 6.51

Efektiv.

10 vin. višje.

Poslano.*

Z ozirom na govorice, da iščem kompanjona za hotel jaz, izjavljam tem potom, da nimam povoda iskati kompanjona.

V Ljubljani, 11. julija 1904.
Fric Novak
restavrater.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zahtevajte vsekdar žedeno tinkturo (tudi odvajalno) lekaranja **Plecolij** v Ljubljani na Dunajski cesti in zaračajte ponredne, ki obsegajo drastične zdravju skodljiv snovi. — Zunanja narocila po 1. 1264-8

Pred 1 kozarcem rogaškega **Tempel-vreleca** učinkuje vodo goniino, appetit vrhujajoce in pospešuje pretvor. „Styria-vrelec“ ima sicer isti, a močnejši vaseh.

zajutrkom Meteorologično poročilo.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v F.	Vetrevi	Sejan
9. 9. zv.	737.2	23.0	brezvetr.	jasno	
10. 7. zj.	737.6	19.2	sl. jug	jasno	
10. 2. pop.	735.8	29.7	sr. jzvzhod	soporno	
— 9. zv.	735.6	23.2	sl. svzvod	soporno	
11. 7. zj.	736.9	19.2	sr. sever	skorojas.	
11. 2. pop.	735.5	27.5	sl. jzvzhod	jasno	

Srednja temperatura sobote in nedelje: 23.1° in 19.6°, — normala: 24.0° in 19.6°. — Mokrina v 24 urah: 0.0 mm in 0.8 mm. Minolo noč nevihita.

Zahvala.

Z tako mnogoštevilno spremsto ob pogrebu našega nepozabnega očeta, brata, tasta, gospoda

Luka Mlakarja

akovor za darovane krasne vence izrekamo svojo najvdanješo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo preblagorodnemu gospodu c. k. okraj glavarju v Kamniku dr. Henriku v. Cronu; ognjegasmemu društvu iz Lukovice ter onim iz okolice, ki so došli v tako obilnem številu; dalje šolskemu vodstvu na Brdu, ki se je udeležilo pogreba s šolsko mladino; pevskemu društvu „Zarja“, posebno g. O. Devu za preskrbitve žalostnik pred hišo in na grobu. Končno bodo izrečena še prav presrčna zahvala gospodu Josipu Fajdigu iz Kamnika kot odpostlancu zveze ognjegascov za vzdvišeni nagrobnii govori.

V Lukovici, 9. julija 1904.

Zahvaleči ostali.

1905

Dr. Anton Rogina.

Globoko užalosteni naznanimo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljeni oče, oziroma starci oče in tast, gospod

Karol Piš

danesh ob 5. uri popoldan, previden s sv. zakramenti, v starosti 76 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega ranjkega bode v tork, 12. julija ob 6. uri popoldan iz Hrenove ulice št. 6. 1954

Swete maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Sv. Jakoba.

Ljubljana, 10. julija 1904.

Karol Piš, sin: Julija Soklič, Marija Palčič, hčere: Edmund Soklič, Mihael Palčič, zeta: Clementina Piš, sinaha: Stanko in Rudolf Palčič, Vida, Boris, Ernest in Leo Soklič, vnuki in vnukinja.

Mesto posebnega obvestila.

Zahvala.

Krat je udarec, katerega je meni in mojim zadnjala smrt edinega sinka

Ivota.

V težkih teh dneh so prihajali izrazi sočutja od vseh strani. Vsi znani krogi prijaznega Novega mesta, mesta Ljubljanskega in od drugod so pošljali tolazilna pisma in pokrili predragega nam mrtveca s krasnim cvetjem. Mnogoštevilno je bilo spremstvo k zadnjemu počitku. Gospodje dijaki novomeške gimnazije so nosili rakev in sveče, učenci ljudske šole vence. Pod osebni vodstvom velečastitega gosp. gvardjana p. Otakarja se je udeležila spredava vsa ljudska šola, dasi dragi ranjeni ni bil učenec novomeške šole. Spremila sta ranjeka velečastite konventoo. franciškanov in usmijenih bratov, in gg. peveci so peli pretresajoče žalostinke.

Zato so to ljubav izrekam iskreno zahvaljujem tudi bolnični usmijenih bratov v Kandiji na skrbni zadnji postrežbi in nje primarja g. dr. De Franceschija, ki je storil vse, kar premore človeška pomor, ter revčku toli sočutno lajšal bolečine.

Ljubljana, 9. julija 1904.

Dr. Anton Rogina.

Lepa prilika za nakup!

Do 15. julija prodajam

bela spodnja krila z vezenina mi
" " s čipkami
barvasta " " iz lusterja
" " " iz svile

in oddelek švicarskih vezenin

posebno ceno. —

Anton Šarc v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 8

nasproti hotela „Lloyd“.

1836 3

Nestrupene barve za pleskanje.

Varstvo proti zastrupljenju s svincem.

„Lithopone“

je edino nadomestilo za stropene, škodljive svinčene barve; delavce varuje nešredne svinčene bolezni, delodajalcu pa ohranjuje veselle in zdrave delavce. Pleska se